

Representantforslag nr. 64

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, Linda C. Hofstad Helleland, Hanne Dyveke Søttar og Hans Olav Syversen

Dokument nr. 8:64 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, Linda C. Hofstad Helleland, Hanne Dyveke Søttar og Hans Olav Syversen om å innføre skattefritak for forskningsinstitutter som mottar basisbevilgning fra staten

Til Stortinget

BAKGRUNN

Høyesteretts kjæremålsutvalg avviste nylig en anke fra SINTEF knyttet til at Frostating lagmannsrett 10. oktober 2007 avsa en dom som konkluderte med at forskningsstiftelsen SINTEF og fire datterselskaper har skatteplikt. Dommen opphever dermed en 50 års ligningspraksis om at forskningsinstituttene i Norge ikke skal skattlegges. Videre medfører dommen at SINTEF får en skatteregning på 30 mill. kroner for perioden 2001-2007, midler som SINTEF ellers ville ha brukt til investering i laboratorier og ny forskning.

Forslagsstillerne er bekymret for de negative virkningene iverksettelsen av skattekrav tilsvarende det SINTEF nå har fått, har for det norske forsknings- og innovasjonssystemet. Opphevelsen av skattefrihet slik det har vært praktisert i 50 år vil måtte medføre omfattende og arbeidskrevende prosesser for det enkelte forskningsinstitutt. Skatteplikt vil måtte medføre økt arbeidsbyrde og dermed at ressurser brukes på andre ting enn forskning og utvikling. Arbeidet det enkelte institutt nå blir pålagt når det gjelder dokumentasjon og rapportering for eksempel i forbindelse med krav om selvangivelse, vil medføre redusert mulighet til å ha det nødvendige fokus på å øke forsknings- og innovasjonsinnsatsen og dermed også ha konsekvenser med hensyn til Norges samlede forskningspolitiske ambisjoner.

Det understrekes videre at de forskningsinstitutter som dette forslaget omhandler er ideelle organisasjoner som stiftelser, ideelle aksjeselskap eller statlige/kommunale aksjeselskap. Instituttene formål og ideelle virksomhet er stort sett likt formulert i de ulike formålparagrafer som "anvendt forskning, oppdrag for næringsliv og forvaltning og formidling av forskning.". Det har aldri eksistert noen eier som har tatt fortjeneste ut av forskningsinstituttene virksomhet. Det er heller slik at den norske forskningsinstituttsektoren har inngått en slags "samfunnskontrakt" med staten, jf. omtale og beskrivelse i Forskningsmeldingen (St.meld. nr. 20 (2004-2005)). Forskningsinstituttene har som oppgave å være et virkemiddel for næringsutvikling og bidra til kunnskapsgrunnlaget for statens beslutninger. På denne bakgrunn har forskningsinstituttene blitt ansett som allmenntilgitt. Et generelt skattekrav for disse institutter vil derfor utelukkende ha som konsekvens at det blir mindre midler til forskning og innovasjon.

Forslagsstillerne er bekymret for den samlede norske forskningsinnsatsen. Vi vet at andre land satses betydelig mer enn oss på forskning og innovasjon. Svaret fra Regjeringen er innstramminger i SkatteFunn-ordningen og svak forskningsinnsats gjennom flere statsbudsjett. Dette i en tid hvor alle er enige om at økt satsing på forskning er viktig for å sikre fremtidens velferd.

Et generelt skattekrav overfor norske forskningsinstitutter vil også kunne ha svært negative konsekvenser for institutter som er i en internasjonal konkurransesituasjon, bl.a. som følge av bevilgninger gjennom EUs 7. Rammeprogram til norske forskningsinstitutter. I brev datert 7. mars 2006 til Kunnskapsdepartementet ved Forskningsavdelingen skriver Norges forskningsråd bl.a. følgende:

"Skatteplikt for forskningsinstitutter vil vi ulike utslag for de enkelte institutter ut fra måten de er organisert på. Dette vil medføre at institutter som konkurrerer på samme marked, men som er ulikt organisert, vil få ulike konkurranseforhold. Instituttene vil også få ulike konkurransevilkår i forhold til tilsvarende enheter i universitets- og høyskolesektoren, og ikke minst ulike konkurransevilkår i forhold til utenlandske institutter.

Forskningsinstituttene er viktige aktører for å "hente hjem" forskningsmidler fra EU. De norske forskningsinstituttene blir regnet som offentlige forskningsinstitusjoner i relasjon til ESA's regler om støtteintensitet og kan få opp til 75 % støtte til forskning. Hvis instituttene blir ansett som skattepliktige kan det bli vanskelig å opprettholde denne statusen slik at støtteintensiteten vil kunne bli som for industriell forskning (50 %).

Forslagsstillerne tar til etterretning at Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2008 delvis har fulgt opp opposisjonens forslag fra Revidert nasjonalbudsjett for 2007 om å frita forskningsinstitutter som mottar statlig basisbevilgning fra skatteplikt. Dette gjelder imidlertid bare formuesskatt fra og med 2008 og ikke et generelt skattefritak. Forslagsstillerne er av den oppfatning at skatteloven må endres slik at forskningsaktivitet heller ikke skal inntektsbeskattes slik praksis har vært de siste 50 årene. En slik endring av skatteloven kan for eksempel lyde som følger:

§ 2-30 tredje ledd:

(3) Forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning fra staten, jf. retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter, er fritatt for skatteplikt for formue i og inntekt fra instituttets forskningsaktiviteter. Fritaket for formuesskatt omfatter eiendeler som hovedsakelig benyttes i instituttets forskningsaktiviteter. Et beløp som svarer til det samlede fritatte skattebeløpet etter foregående punktum skal overføres fra forskningsinstituttets økonomiske aktiviteter til instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.

Det er etter forslagsstillernes syn et meget uheldig signal for forskningsinstitutter i Norge at dommen i lagmannsretten blir stående og dermed pålegger SINTEF opp mot 30 mill. kroner i skatt, det meste knyttet til formuesskatt, for perioden 2001-2007. Det vil redusere deres evne til forskning og ikke minst stride mot rimelighet ved at en institusjon får en ekstraordinær skattebelastning. Ifølge informasjon forslagsstillerne har tilgang til er den kommersielle virksomhe-

ten til SINTEF i underkant av 10 pst. av samlet virksomhet.

En videre endring i skatteloven for at forskningsinstitusjoner ikke skal kunne pålegges skatt isolert sett til perioden 2001-2007 er derfor nødvendig.

En slik endring av skatteloven kan for eksempel lyde som følger:

§ 2-36 nytt femte og sjette ledd:

(5) Fritatt for skatt på formue er forskningsstiftelse som mottar basisbevilgning fra staten, jf. retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter. Fritaket omfatter formuesskatt på eiendeler som hovedsakelig benyttes i instituttets forskningsaktiviteter. Et beløp som svarer til det fritatte skattebeløpet etter forrige punktum skal overføres fra forskningsinstituttets økonomiske aktiviteter til instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.

(6) Stiftelse som eier aksjer i forskningsinstitutt som mottar basisbevilgning er fritatt for formuesskatt på aksjer i forskningsinstituttet. Fritaket er begrenset til et beløp som svarer til en beregnet formuesskatt på eiendeler som hovedsakelig benyttes i forskningsinstituttets forskningsaktivitet. Fritaket er betinget av at et beløp tilsvarende det fritatte skattebeløpet etter forrige punktum overføres fra stiftelsen til forskningsinstituttet og anvendes i instituttets ikke-økonomiske aktiviteter.

Endringene forutsettes å tre i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2001.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i skatteloven slik at forskningsinstitutter som mottar statlig basisbevilgning, fritas fra skatteplikt.

II

Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i skatteloven slik at forskningsinstitutter ikke kan pålegges tilbakevirkende skatteplikt for perioden 2001-2007.

26. februar 2008